

ת"פ 7530/08/13 - מדינת ישראל נגד ביוקורד בע"מ, שמואל שחם

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"פ 7530-08-13

30 דצמבר 2015

לפני:

כב' השופט אורן שגב

המאשימה:

מדינת ישראל
ע"י ב"כ: עו"ד ישראל שניידרמן

-

הנאשם:

1. ביוקורד בע"מ
2. שמואל שחם
ע"י ב"כ: עו"ד

החלטה

בפניי בקשתו של הנאשם 2 להורות על כתב האישום שהוגש כנגדו.

העובדות הצריכות לעניין

1. ביום 30.07.2013 הוגש כנגד הנאשמים כתב אישום המייחס להם עבירות לכאורה על חוק שכר מינימום, חוק הגנת השכר וחוק חופשה שנתית, וזאת בתקופה שתחילתה ביום 01.08.2010 ועד ליום 19.01.201.
2. לטענת הנאשם, בזמנים הרלוונטיים לכתב האישום, הוא היה מנוע מלהיות בעל עניין בתאגיד, ובכלל זה להיות מנהל, וזאת משום היותו חייב מוגבל באמצעים, הגבלה, שלדבריו נרשמה גם ברשם החברות.
3. עוד טען, כי בזמנים הרלוונטיים לא היה בעל זכות חתימה בנאשמת 1 ומעולם לא היה בעל מניות בה, או אפילו עובד או יועץ שלה.
4. לתמיכה בטענותיו צרף לבקשה מסמכים שונים מלשכת ההוצאה לפועל, תמצית רישום מרשם החברות, הודעת בנק ישראל ואישור מהמוסד לביטוח לאומי.
5. עוד הוסיף, כי דווקא העובד הוא זה שמונה למנהל עסקיה של הנאשמת 1 וכי הסכים לעבוד ללא תמורה.

6. בפי הנאשם טענות נוספות הנוגעות לפגם או פסול שנפל לדבריו בכתב האישום, ולפיהן, כתב האישום הוגש בניגוד להנחיות הפנימיות של המאשימה מיום 22.06.2004.
7. דין כתב האישום להתבטל לדבריו, גם מחמת הגנה מן הצדק, שכן המאשימה חרגה מההנחיות הפנימיות, כאמור לעיל; חרגה מהכלל לפיו אין מענישים אלא אם מזהירים; התעלמה מהעובדה שהוא מנהל בחברה ועובדות כתב האישום אינם מגלות עבירה; פעלה באופן בררני, שכן ללא נימוק החליטה שלא לנקוט הליכים כנגד העובד עצמו, ששימש כמנכ"ל הנאשמת 1 ולא קיימה לו שימוע כמתחייב בטרם הגשת כתב אישום.
8. הנאשם אף פרט את נסיבותיו האישיות הקשות. בתחילת שנת 2010 שכל את בנו הבכור ז"ל, אשר נפל בעת מילוי תפקידו כקצין בחיל השריון. עוד ציין והביא לכך אסמכתאות, כי מצבו הרפואי הידרדר והוא עבר התקף לב, צונתר וכיום מוגבל מאוד לא רק בשל מצבו הכלכלי אלא גם בשל מצבו הרפואי.
9. המאשימה התנגדה לבקשהו טענה כי אין בטיעונין של הנאשם כדי להביא לביטולו של כתב האישום בשלב זה, שכן בית הדין יצטרך ליתן דעתו האם, בהסתמך על הראיות שיוצגו בפניו, יש מקום להרשעת הנאשמים.
10. ביחס לפגם לכאורה שנפל בכתב האישום, טענה המאשימה כי סעיף 15 לחוק העבירות המנהליות מסמיך אותה להגיש כתבי אישום בעבירות מנהליות.
11. ביחס לטענת הגנה מן הצדק, טענה כי בית המשפט מבטל כתבי אישום על בסיס זה במקרים קיצוניים בלבד, אשר שמורים לנסיבות בהן עולה תמונה של התנהלות בלתי נסבלת של הרשות, אשר גובלת בהתעמרות בנאשם.
12. המאשימה סמכה טענותיה על פסיקתיהם של בית המשפט העליון ושל בית הדין הארצי לעבודה.

דין והכרעה

לאחר ששקלתי את טיעוני הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות, ואלו הם טעמיה.

התשתית הנורמטיבית

13. החלטה בדבר הגשת כתב אישום חלף הטלת קנס מנהלי, מצויה במתחם שיקול הדעת של המאשימה ובית הדין לא ישים עצמו בנעלי הרשות שלה ניתנה הסמכות לפעול על פי דין, אלא מקום בו מוכח, כי שיקול הדעת לא הופעל כלל או הופעל בחוסר סבירות קיצוני, שרירות לב או בניגוד לכללי הצדק הטבעי.^[1]
14. חוק העבירות המנהליות, נועד להעמיד בידי רשויות האכיפה אמצעי נוסף, בצד הסמכות הרגילה שבידי התביעה ליזום הליכים פלילים, על מנת שיוכלו לפעול באופן יעיל מידתי ואפקטיבי לאכיפת החוק. המחוקק היה ער לכך, כי יתכנו מקרים בהם הקנס המנהלי לא יצור הרתעה מספקת או שלא יהיה מתאים מסיבה אחרת, ולפיכך, נקבע בסעיף 15 לחוק העבירות המנהליות כי תובע יהיה מוסמך להגיש כתב אישום בגין עבירה שנקבעה כעבירה מנהלית - כאשר הנסיבות מצדיקות זאת ומשיקולים שירשמו.
15. בית המשפט העליון עמד על כך שפרשנות ראויה של הוראות חוק העבירות המנהליות מחייבת, כי בכל הנוגע

לעבירה שנקבעה כעבירה מנהלית, דרך המלך תהיה - נקיטת הליך מנהלי, ואילו החלטה של תובע להגיש כתב אישום תהיה החריג לכלל.^[2]

16. ממה נפשך? להרשעה פלילית, עשויות להיות השלכות קשות על יכולתו של המורשע להשתלב בשוק העבודה, לקבל רישיון לעיסוק, לקבל אשרה (ויזה) למדינות שונות ועוד כיוצא באלה תוצאות שיש להן השלכה ישירה על יכולתו של הנאשם לממש את זכויותיו לחופש העיסוק, חופש התנועה, שמו הטוב ועוד. מכאן הזהירות שבה מחויב תובע לנקוט, בעת שהוא מקבל החלטה על הגשת כתב אישום פלילי, חלף קנס מנהלי.

17. יפים בהקשר זה דבריו של כב' השופט (בדימ') מ. חשין^[3]:

"לא הרי המשלם קנס מינהלי כהרי העומד למשפט פלילי, וכבר עמדנו על האות שנאשם במשפט פלילי עשוי לשאת על מצחו. שמו הטוב של אדם - כבודו ושמו הטוב - נתונים בידיו של תובע, וראוי איפוא שתובע ישקול בכובד ראש אם יגיש ואם לא יגיש כתב-אישום בעניינו של פלוני. הדרישה לרישום הטעמים נועדה לשמש ערובה - ולו חלקית - לאותו כובד ראש נדרש. לעולם יזכור תובע ותשמור פרקליטות מה כוח ושליטה על חיי אדם וכבודו ניתנים בידיהם. וכדברי השופט ג'קסון כפי שהם מובאים על-ידי השופט ברק, בבג"צ 329/81, ב"ש 217/82, 376/83, [15]670, בעמ' 335:

The prosecutor has more control over life, liberty and reputation than any other person in america

18. הנחיות היועץ המשפטי לממשלה קובעות ביחס להגשת כתב אישום יזום, רשימה בלתי ממצה של שיקולים שיש בהם כדי להצדיק הגשת כתב אישום, והם כדלקמן (ר' סעיף 5.2.6 להנחיות):

**"א. הטלת קנס מינהלי על אותו אדם אין בה משום גורם מרתיע במידה מספקת, כיוון שהוא חוזר ועובר עבירות מינהליות מאותו סוג חרף הקנסות המינהליים המוטלים עליו.
ב. אותו אדם לא שילם את הקנסות המינהליים שהוטלו עליו בעבר והיה צורך להפעיל הליכי גבייה לגביית הקנסות שהוטלו עליו.**

ג. נסיבות העבירה חמורות במיוחד."

19. למותר לציין, כי סמכות רשויות התביעה נתונה לביקורת שיפוטית.^[4] בית המשפט העליון קבע, כי הסמכות לבחון את שיקול דעתה של המאשימה, ביחס להחלטתה להגיש כתב אישום יזום בתיק קונקרטי, חלף הליך מנהלי - נתון בידי הערכאה הדיונית הדנה בתיק. ודוק. הביקורת השיפוטית על החלטות התביעה היא בהתאם לכללים המקובלים במשפט המנהלי, ובענייננו, סבירות שיקול הדעת שהופעל במקרה זה.

20. הוראות סעיף 15 לחוק העבירות המנהליות המחייבות את התובע לנמק מדוע החליט לחרוג מהכלל של הטלת קנס מנהלי, ולהביא את עניינו של מבצע העבירה בפני בית המשפט בהליך פלילי. תכליתו של סעיף 15 היתה להבהיר כי הנטל על המאשימה להבהיר - מדוע בחרה במסלול הפלילי. כב' השופט חשין הטעים בעניין זה^[5]:

16."חובת רישום הטעמים מלמדת מעצמה על החשיבות שהמחוקק מייחס לאותם טעמים לגופם: חובת הרישום הינה בבחינת אספקלריה לגופם של הטעמים. חובת הרישום נועדה לא

אך כדי לאפשר ביקורת על הטעמים לגופם; יש בה כדי להעיד על הצורך בקיומם של טעמים בני משקל ועל הרצינות שהמחוקק מייחס להחלטה על הגשת כתב-אישום. יתרה מזאת: ככלל נושא אחר בו דורש המחוקק מסמך בכתב דווקא - בין לעניין מהות בין לעניין ראייה - כך אף בענייננו נדע את החשיבות שמייחס המחוקק להחלטה בכתב, את ריכוז המאמץ והמחשבה לביקורת עצמית ולשיקול בכוך ראש קודם העלאת דברים על הכתב."

ומן הכלל אל הפרט

21. לאחר שבחנתי את טענותיו של הנאשם, ולאור העובדה שמטבע הדברים, חומר הראיות אינו מצוי בפני היושב בדין בשלב מקדמי זה, סבורני כי הצדק עם המאשימה, כי דינן להתברר במסגרת שלב הראיות.
22. כדי לא לצאת פטור בלא כלום, אציין כי העובדה שהנאשם הוכרז כחייב מוגבל באמצעים, אין בה כשלעצמה כדי להוות ראייה כי לא היה אחראי בפועל להעסקתו של העובד. עניין זה, כאמור, מן הראוי שיתברר לאור הראיות שבידי המאשימה.
23. ביחס לטיעונים שהועלו שעניינם נסיבותיו האישיות הקשות של הנאשם מבחינה רפואית, כלכלית ומשפחתית, אכן מדובר בנסיבות קשות במיוחד, ומן הראוי יהיה לקחתן בחשבון בכוך ראש במסגרת גזירת עונשו, ככל שיימצא חייב בדין. אלא שקשות ככל שתהיינה, אין בהן כשלעצמן כדי להוות עילה לביטול כתב האישום בשלב מקדמי זה.
24. ביחס להחלטת המאשימה להגיש כתב אישום חלף הטלת קנס מנהלי, לא השתכנעתי כי מדובר במקרה קיצוני של החלטה בלתי סבירה בעליל שעולה כדי התעמרות בנאשם.
25. לאור האמור לעיל, הבקשה נדחית.
26. המזכירות תקבע מועד להקראה בהקדם האפשרי, וזאת בשים לב לעובדה שכתב האישום הוגש בשנת 2013.

ניתנה היום, י"ח טבת תשע"ו, (30 דצמבר 2015), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.

[1] בג"צ 5699/07 פלונית נ' היועץ המשפטי לממשלה. ניתן ביום 26.02.08 ופורסם במאגרים המקוונים.

[2] ראה בג"צ 5537/91 אליהו אפרתי נ' כרמלה אוסטפלד, פ"ד מו(3) 501.

[3] בג"צ 5537/91 הנ"ל

[4] בג"צ 912/11 א.י.ל. סלע נ' מדינת ישראל

[5] בג"צ 5537/91